

35 GODINA
NARODNE
REPUBLIKE
MAĐARSKE

IZLOŽBA PLAKATA

35 GODINA
NARODNE REPUBLIKE MAĐARSKE

BEOGRAD, 1981.
MUZEJ RADNIČKOG POKRETA MAĐARSKE U BUDIMPEŠTI

IZLOŽBA MUZEJA RADNIČKOG POKRETA MAĐARSKE U BUDIMPEŠTI
U SARADNJI SA
ARHIVOM JUGOSLAVIJE U BEOGRADU

Za izdavača
BOŽIDAR BOJOVIĆ

Urednik
ŽIVOJIN B. SPASIĆ

Izložbu postavio
Dr SZABÓ BÉLA

Reprodukcije
SLAVICA MIJATOVIĆ

Na naslovnoj strani kataloga plakat »Neka svaka ruka učestvuje u obnovi«
I. Fischer, 1945. godine

Nakon skoro dve i po decenije kontrarevolucionarnog razdoblja, u proleće 1945. godine otpočelo je novo poglavlje u istoriji Mađarske. Trinaestog februara 1945. oslobođen je glavni grad Budimpešta, a 4. aprila cela Mađarska. Na teritoriji zemlje još su se uveliko vodile ratne operacije za oslobođenje, kada su se u Budimpešti već pojavili prvi plakati, koji su nagoveštavali završetak rata i početak nove, narodno-demokratske epohe. Plakat, kao štampani materijal, do pojave elektronskih sredstava komunikacije, pored novina, letaka i drugih štampanih materijala — bio je najefikasnije sredstvo za masovno informisanje. Ova funkcija se postepeno afirmisala u progresivnim društvenim pokretima, koji su pokretali široke mase. U periodu posle oslobođenja, plakat dobija posebno važnu ulogu. Plakati prožeti revolucionarnim sadržajem svojom sugestivnom snagom privlačili su široke mase, podsticali na akcije, a istovremeno i informisali.

Ova izložba obuhvata mali izbor političkih i kulturnih plakata Mađarske od 1945. godine pa do naših dana. Izložba počinje plakatom koji ukazuje na početak novog života posle oslobođenja Budimpešte, nagoveštavajući ujedno nov, drugačiji sadržaj sledeće istorijske epohe. Nakon oslobođenja bili su prvenstveno potrebni takvi politički plakati koji bi efikasno služili ovim političkim ciljevima, u prvom redu izgradnji narodne demokratske Mađarske i širenju progresivne političke misli. Tvorevine koje su nastale u tom razdoblju na osnovu ovih ciljeva, imale su za cilj da utiču na mišljenje, razum, sposobnost akcije i odlučivanja. Tematika plakata je veoma široka: izgradnja zemlje, podela zemlje, očuvanje mira, stvaranje ekonomske baze, pitanje jedinstva radnika, savez radnika i seljaka itd. Sve to pojavljuje se u ovim delima. Poznati umetnici, istaknuti stvaraoci mađarske plakatne grafike (Bortnyik Sándor, Fischer Ilona (Filo), Ék Sándor, Konecsni György) pružili su pomoć

u proklamovanju ciljeva Mađarske komunističke partije. Oni su uspjeli da ove programe snagom agitacije, na visokom umetničkom nivou izraze i u vidu plakata.

Kao rezultat istorijskih promena, rođenjem narodne demokratske Mađarske izmenila se i tematika političkih plakata i njihov izraz. Uporedo sa stabilizacijom političke situacije, primarnu ulogu je preuzeo rad, socijalistička izgradnja, stvaralačka delatnost, ujedinjenje radne zajednice, što je našlo svog izraza i na plakatima. Ova dela pokazuju raznovrsnu tematiku i umetnički izraz, kako u oblasti političkih, tako i kulturnih plakata. Plakati govore o borbi za mir, o solidarnosti sa narodima koji se bore za slobodu i nezavisnost, o jedinstvu progresivnih naroda celog sveta; ali ovde nalaze mesto i brige i zadaci u vezi privredne izgradnje. Posebno poglavlje zaslužuju oni plakati koji nagoveštavaju da u periodu mirnodopske izgradnje, pored svakodnevnih briga, ne smemo zaboraviti praznike koji su nam važni. Kako politički plakati naših dana idu uporedo sa svakidašnjicom i praznicima — podjednako objavljuju praznike, izbore, Dan deteta, kongrese naše partije, aktuelnost borbe za mir. U naše vreme plakat danas govori o današnjici, on nama govori o nama. Plakatna umetnost i danas ima za cilj da bude u službi preporođene političke agitacije.

Beograd, februara 1981. godine

JÓZSEF HALÁSZ,
izvanredni i opunomoćeni
ambasador NR Mađarske
u Beogradu

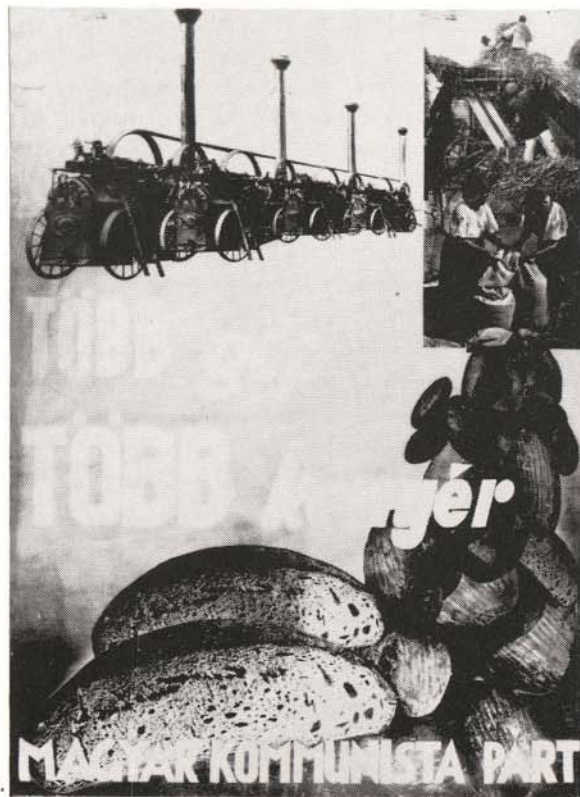
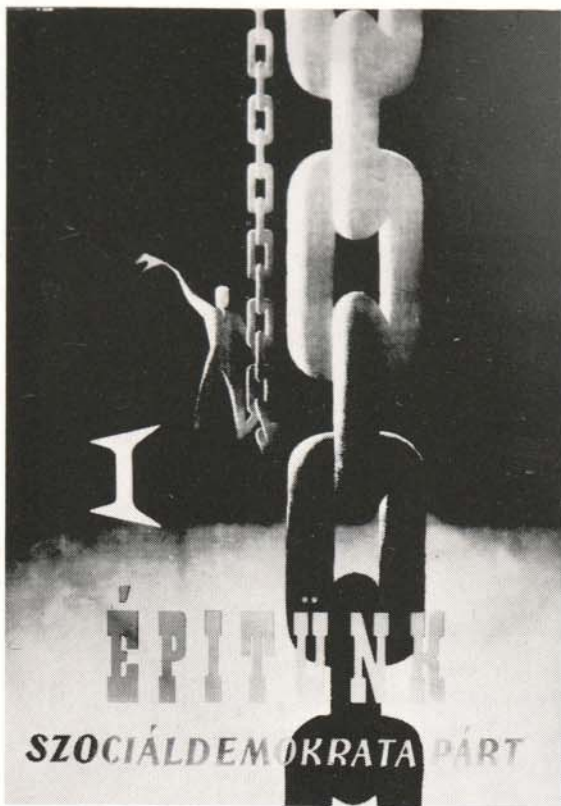
PLAKATI

1. Stanovnici Budimpešte! Izđite odmah iz podruma! Raskričite ruševine! 1945. godine — 85 x 60 cm
2. Nepoznati umetnik: Raskričite ruševine! 1945. godine — 60 x 95 cm
3. Ilona Fischer: Neka svaka ruka učestvuje u obnovi! 1945. godine — 60 x 85 cm
4. Zoltán Tamási: Gradimo! 1945. godine — 60 x 85 cm
5. György Konecsni: Hleb počinje ovde! 1945. godine — 60 x 85 cm
6. Sándor Ék: Istrebi reakciju iz korena
Komunistička partija Mađarske, 1945. godine — 70 x 100 cm
7. Pál Bayer: Dobio si zemlju, daj hleba! 1945. godine — 60 x 85 cm
8. Judit Beck: Moja je zemlja, na svojem žanjem! 1945. godine — 60 x 85 cm
9. Nepoznati umetnik: Više mašina, više hleba! 1945. godine — 60 x 85 cm
10. Sándor Kun: Proizvođači više, gradiš svoju domovinu! 1945. godine — 60 x 85 cm
11. Károly Rohony: Budimpeštanski železničar radi danonoćno.
Za njega se bori Komunistička partije Mađarske! 1947. godine — 60 x 85 cm
12. Károly Rohony: Budimpeštanski poštar se ne trudi uzalud, za njega se bori Komunistička partija Mađarske! 1947. godine — 60 x 85 cm
13. Sándor Bortnyik: Izgradimo železnicu! 1945. godine — 55 x 85 cm
14. Kund-Lendvai: Izgradimo slobodnu demokratsku Mađarsku!
1945. godine — 60 x 85 cm
15. Károly Sándor: U zatvor s crnobezijancima! 1945. godine — 70 x 100 cm
16. Székaly-Harsányi: Novi zakon za šegrt! 1945. godine — 60 x 85 cm
17. György Koncesni: Partija svakog trudenika — Komunistička partija Mađarske! 1947. godine — 70 x 100 cm
18. Pál Bencze: Omladina je budućnost — budućnost je Komunistička partija Mađarske! 1945. godine — 60 x 85 cm
19. Nagy-Istvánffy: Na straži je Slobodni sindikat mađarskih železničara i brodara! 1947. godine — 60 x 85 cm
20. Istvánffy-Nagy: Ponovo formiraj Zemaljski savet mađarskih građevinskih radnika! 1947. godine — 60 x 85 cm
21. Pál Gábor: Evo forinte, robu dobijaš za nju! 1946. godine — 60 x 85 cm
22. Tibor Gönczi: Savez radnika i seljaka! 1945. godine — 50 x 75 cm
23. Anna Tedesco: I zemaljski kongres Nacionalne pomoći, 1947. godine — 60 x 85 cm
24. Ferenc Burger: Za Budimpeštu s trogodišnjim planom! 1948. godine — 60 x 85 cm
25. L. Horváth: Obnovićemo Budimpeštu za tri godine! 1947. godine — 60 x 85 cm
26. Pál Gábor: Radnim takmičenjem će biti izvršen trogodišnji plan!
1947. godine — 60 x 85 cm
27. Nepoznati umetnik: Prvo međunarodno takmičenje radničkih horova,
1948. godine — 60 x 85 cm
28. Fejes-Mohrlüder: Budimpeštanski međunarodni sajam, 1948. godine — 60 x 85 cm
29. Sándor Dervas: Za tri godine — nova Budimpešta! 1947. godine — 60 x 85 cm
30. Károly Sándor: Festival omladine sveta, 1949. godine — 60 x 85 cm
31. Ilona Fischer: Ne! 1965. godine — 70 x 100 cm
32. Báno-Czeglédi: Srećnu novu godinu želi vam Patriotski narodni front!
1958. godine — 70 x 100 cm
33. Anna Tedesco: Petogodišnji plan: mir, blagostanje, nezavisnost!
1949. godine — 60 x 85 cm
34. Tibor Zala: Partizani za slobodu — izložba Saveza partizana Mađarske,
1958. godine — 50 x 70 cm

35. Nepoznati umetnik: Dan pedagoga, 1961. godine — 60 x 85 cm
36. Sándor Bottlik: Međunarodni zadružni dan, 1953. godine — 60 x 85 cm
37. Tibor Zala: Deset godina pokreta radnih zadruga, 1959. godine — 50 x 70 cm
38. György Kolozsvary: Ključ veće zarade: bolji rad, bolji kvalitet! 1969. godine — 70 x 100 cm
39. Sós-Kemény: Sloboda, demokratija Grčkoj! 1967. godine — 70 x 100 cm
40. György Konecsni: Jedinstvo, napredak, mir! 1970. godine — 70 x 100 cm
41. Nádzor Szilvássy: Petogodišnji plan je i u tvom interesu! 1969. godine — 70 x 100 cm
42. György Konecsni: Pedeset godina Mađarske partije komunista, 1968. godine — 60 x 100 cm
43. Zoltán Kálmánchey: Vernost narodu, vernost partiji! 1968. godine — 70 x 100 cm
44. György Konecsni: Izložba umetnosti oslobođenja Budimpešte, 1960. godine — 60 x 85 cm
45. László Katona: Izložba umetnika-zlatara Janosa Percza, 1969. godine — 60 x 85 cm
46. Gábor Papp: Izložba grafičara Györgya Konecsnija, 1968. godine — 60 x 86 cm
47. Sós-Kemény: Prozaični fašizam — filmski plakat, 1966. godine — 60 x 85 cm
48. Sós-Kemény: Živeo 1. maj! 1947. godine — 70 x 100 cm
49. György Konecsni: Svetski kongres žena u Helsinkiju, 1969. godine — 60 x 85 cm
50. Tibor Zala: Stogodišnjica Lenjina, 1970. godine — 70 x 100 cm
51. István Bakos: 1945—1975, 1975. godine — 70 x 100 cm
52. Sós-Kemény: XII kongres Mađarske socijalističke radničke partije, 1980. godine — 70 x 100 cm
53. Máthyás Sinka: Živeo 4. april! 1972. godine — 70 x 100 cm
54. Ilona Fischer: Budimpeštanske nedelje umetnosti, 1972. godine — 70 x 100 cm
55. Sós-Kemény: Planske investicije — viši životni standard! 1972. godine — 70 x 100 cm
56. Wanda Szykznian: VII zemaljski susret pionira, 1976. godine — 60 x 85 cm
57. György Konecsni: Živeo naš socijalistički ustav! 1975. godine — 70 x 100 cm
58. Izložba likovne umetnosti povodom godišnjice oslobođenja, 1975. godine — 70 x 100 cm
59. István Bakos: Peti pečat — filmski plakat, 1976. godine — 60 x 85 cm
60. János Kass: Dan poezije, 1967. godine — 60 x 85 cm
61. Sós-Kemény: Neutron — ne! 1978. godine — 70 x 100 cm
62. György Kemény: Indokina! 1971. godine — 70 x 100 cm
63. József Árendás: Učestvuj u pokretu za zdravu omladinu! 1977. godine — 60 x 85 cm
64. András Máté: Plakat filma »141 minut od nezavršene rečenice«, 1974. godine — 60 x 85 cm
65. István Czeglédi: Za pomoć nastradalima od poplave, 1970. godine — 70 x 100 cm
66. Sós-Kemény: 7. novembar, 1971. godine — 70 x 100 cm
67. Károly Schmal: Međunarodni dan žena, 1970. godine — 60 x 85 cm
68. Károly Schmal: Za antiimperijalističko jedinstvo omladine sveta, 1970. godine — 60 x 85 cm
69. Károly Reich: Međunarodna godina deteta, 1979. godine — 70 x 100 cm
70. Hódosi-Koppány: Međunarodna godina deteta, 1979. godine — 70 x 100 cm

REPRODUKCIJE

GYÖKERESTŐL TÉPI KI A REAKCIÓT
A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

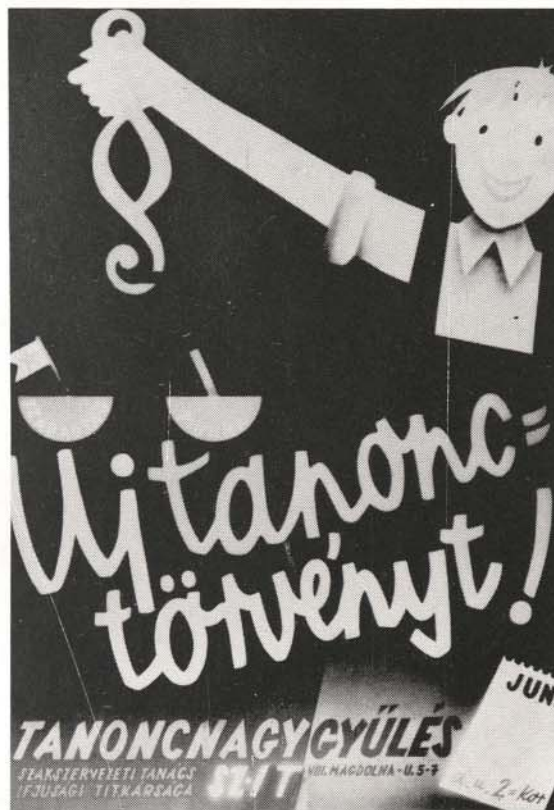
6.

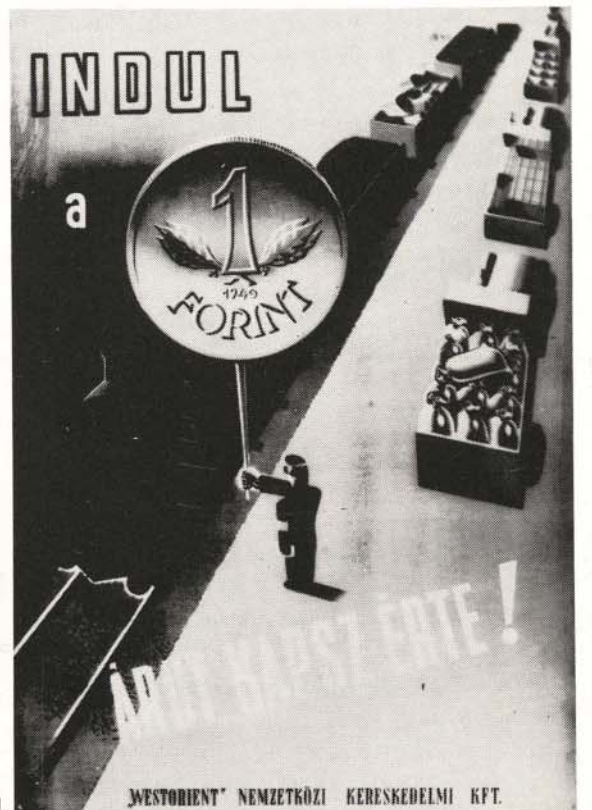
Ejjel nappal dolgozik
A BUDAPESTI VASUTAS

HARCOL ERTE A
MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT

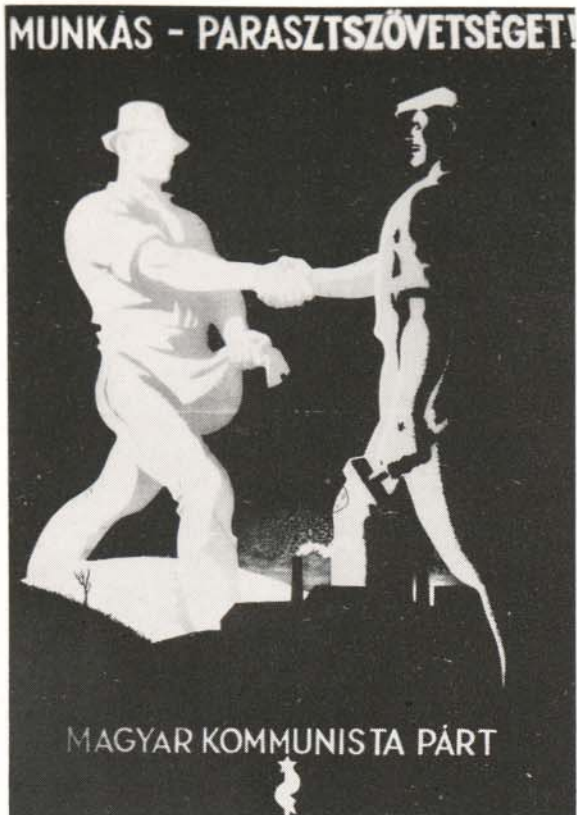
11.

16.

21.

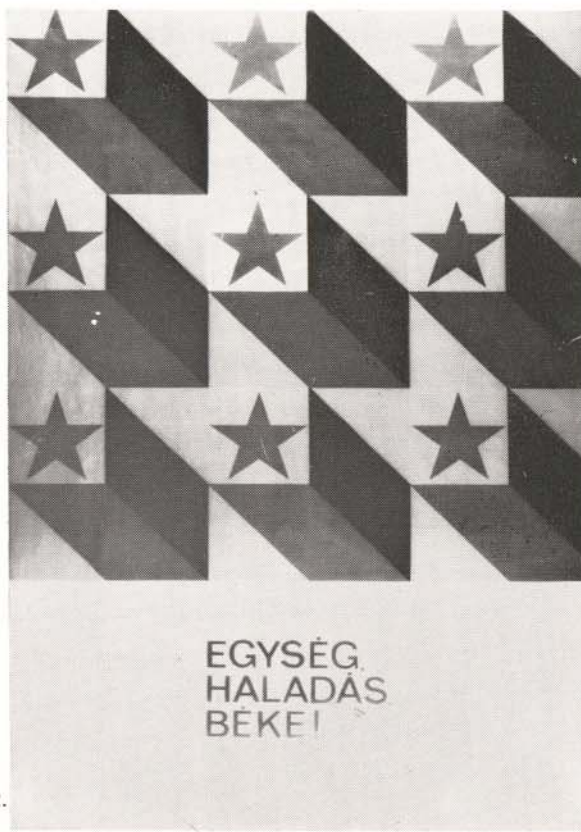
22.

14.

32.

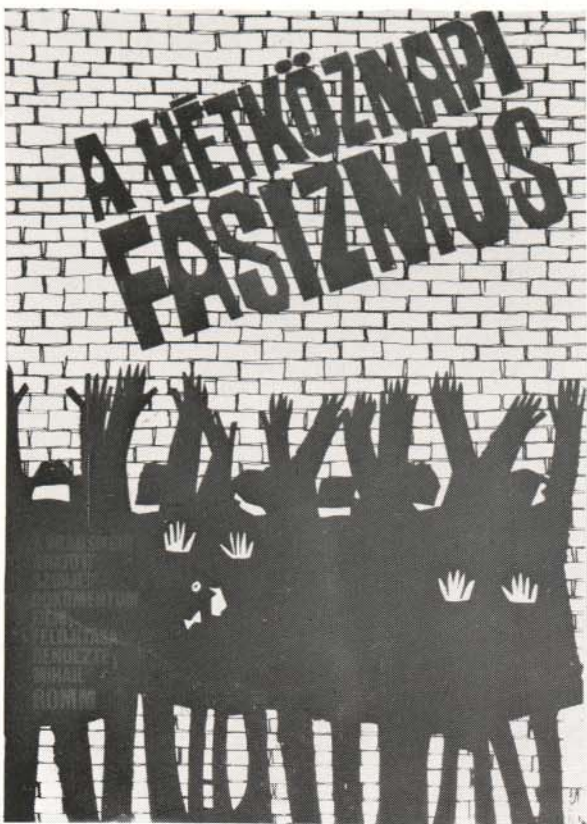
40.

LENIN 1870 1970

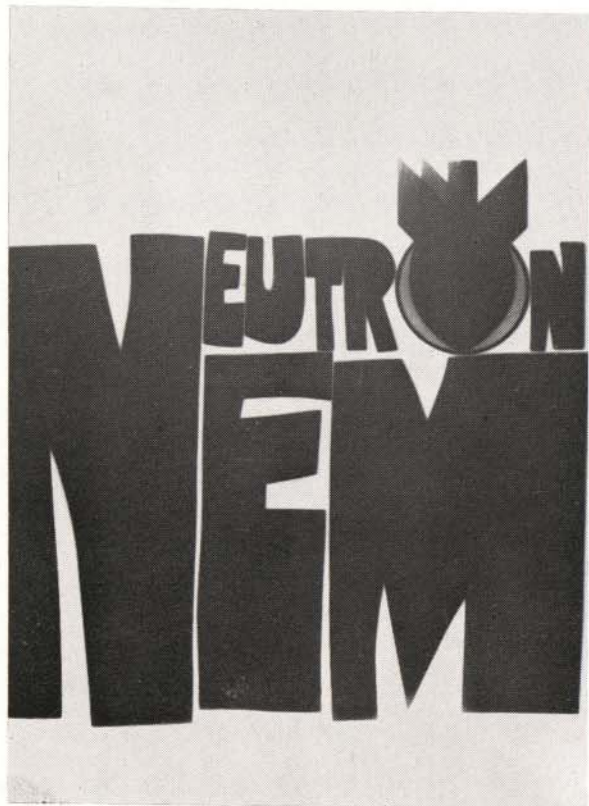

31.

47.

61.

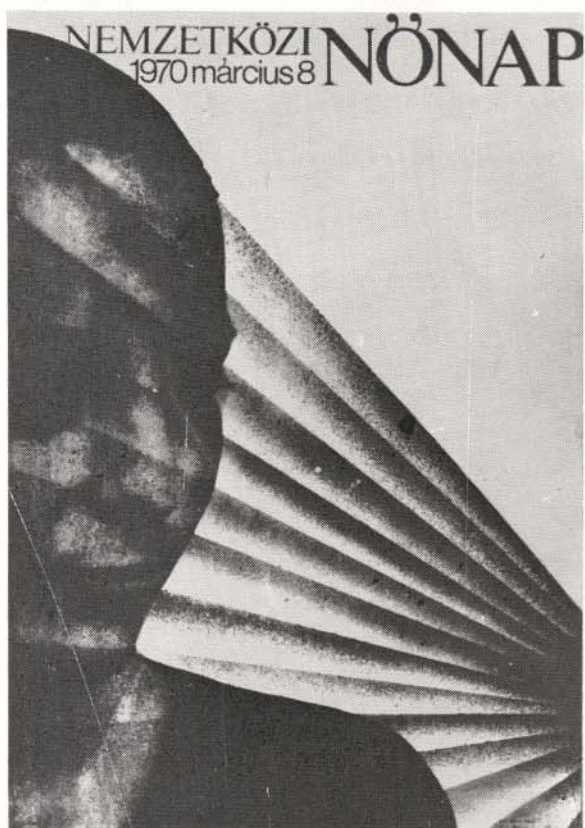
62.

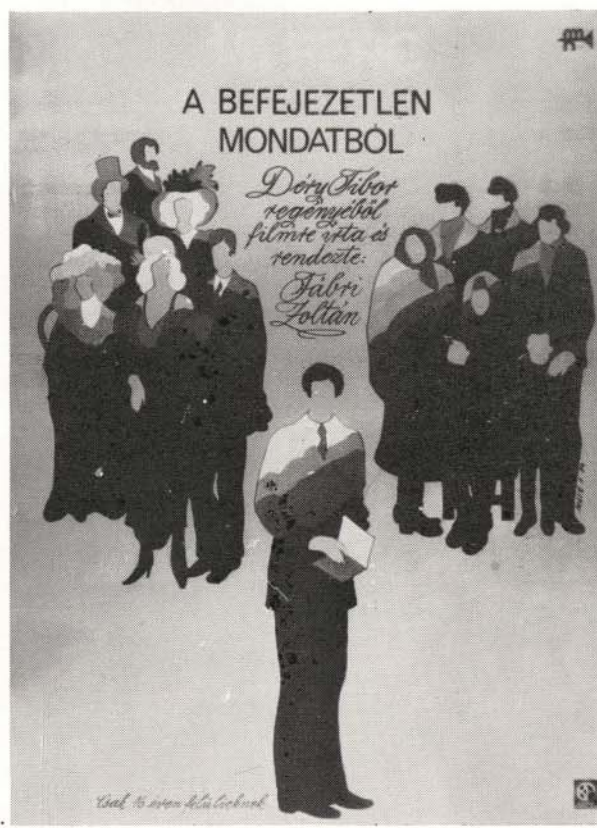
54.

48.

64.

67.

NEMZETKÖZI GYERMEKÉV 1979

Nemzetközi Gyermekév

1979

Za štampu pripremila NIRO »KNJIŽEVNE NOVINE«, Beograd, Francuska 7
Štampa Radna organizacija grafičke delatnosti »NOVI DANI«, Beograd
Vojvode Brane 13

